

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Факультет української та іноземної філології

**ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ, МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ,
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ, МЕТОДИКИ
НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка»

Ступінь вищої освіти – «Бакалавр»

Спеціальність – 014 «Середня освіта (Українська мова і література)»

Освітня програма – «Середня освіта (Українська мова і література)»

Професійна кваліфікація – «Вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Кваліфікаційний екзамен з української мови, української літератури, зарубіжної літератури, методики навчання української мови, методики навчання української літератури, методики навчання зарубіжної літератури призначений для бакалаврів спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова і література)» освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література)». Цей комплексний екзамен має на меті визначити здатність а) застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови та літератури, зарубіжної літератури, ефективні методи, традиційні та інноваційні освітні технології з урахуванням здобутків вітчизняного й міжнародного досвіду; б) дійснювати об'єктивний контроль та оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови, української та зарубіжної літератури, аналізувати особливості сприйняття й засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу; в) осмислювати художню літературу як мистецтво слова, окреслювати культурологічну проблематику літературного твору, усвідомлювати специфіку української літератури в контексті світової з екстраполяцією на суспільні виклики; г) докритичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, світового) у галузі викладання української мови, української й зарубіжної літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів розв'язання проблем у навчально-виховному процесі; д) креативно використовувати знання із фахових методик та досвід педагогічної практики в моделюванні професійної діяльності вчителя-філолога в умовах нової української школи.

Кваліфікаційний іспит є засобом об'єктивного контролю якості вищої освіти з ґрунтовної підготовки бакалаврів, рівень якої встановлюється опосередковано за допомогою різних за формою та складністю завдань. Цей екзамен охоплює основні питання теоретичного і практичного характерів, які спрямовані на виявлення зазначених компетентностей.

Білет складається з п'яти питань, чотири з них теоретичні, які відображають відповідно програмовий матеріал з української мови, української літератури, зарубіжної літератури та однієї з методик. П'яте завдання практичного характеру.

До складання цього кваліфікаційного екзамену допускаються студенти, які виконали усі вимоги навчального плану та програм з курсу, а також виконали усі науково-дослідні роботи (курсіві) з цих напрямів.

Для проведення кваліфікаційного екзамену організовується екзаменаційна комісія у складі голови та екзаменаторів (членів) комісії. Комісія створюється щорічно наказом ректора і діє протягом календарного року.

ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Українська мова

1. Фонетика як розділ мовознавчої науки про звукову будову мови. Звук як мінімальна одиниця мовлення. Класифікація голосних і приголосних звуків. Фонетичне членування мовленнєвого потоку: фраза, такт, склад, звук.
2. Основні поняття фонології. Фонема. Функції фонем. Принципи виокремлення фонем. Класифікація голосних та приголосних фонем. Модифікації фонем. Комбінаторні зміни (акомодація, асиміляція, дисиміляція, дієреза, протеза, епентеза, гаплогія). Історичні та позиційні чергування фонем.
3. Лексикологія в системі мовознавчих дисциплін. Предмет і завдання лексикології. Поняття лексеми. Лексичне значення (його типи), граматичне значення, фразеологічно пов'язане значення слова, синтаксично зумовлене значення слова.
4. Омонімія. Джерела виникнення омонімів, їх особливості. Принципи розмежування полісемії і омонімії. Класифікація омонімів (лексичні, лексико-граматичні, граматичні; повна і часткова омонімія).
5. Поняття про синоніми, критерії визначення синонімів. Класифікація синонімів (лексичні, граматичні, стилістичні). Поняття синонімного ряду, доміанти. Джерела синонімії.
6. Антонімія. Мовні та позамовні чинники виникнення антонімії. Ознаки антонімії. Класифікація антонімів. Явище енантіосемії.
7. Поняття про фразеологію як лінгвістичну дисципліну. Співвідношення фраземи і слова. Основні ознаки фраземи. Класифікації фразеологізмів. Джерела виникнення.
8. Предмет і завдання морфеміки. Поняття морфеми. Кореневі і афіксальні морфеми. Класифікація афіксів за місцем розташування в слові, функціями, формою, походженням. Морфемна структура слова. Основні зміни в морфемній структурі слова.
9. Словотвір як лінгвістична дисципліна. Основні поняття словотвору: твірна основа, словотворчий засіб, словотвірне значення, словотвірний тип. Способи словотвору сучасної української мови: морфологічний і неморфологічний (їх різновиди).
10. Морфологія як лінгвістична дисципліна: предмет, завдання, зв'язок з іншими мовознавчими науками. Принципи класифікації частин мови. Традиційна класифікація частин мови. Поняття про чотирикомпонентну (п'ятикомпонентну) систему частин мови. Явище переходу у системі частин мови.

11. Іменник у системі частин мови. Семантичні, морфологічні, словотвірні, синтаксичні ознаки іменника. Лексико-граматичні групи іменника (назви істот/неістот, осіб/неосіб, конкретні/абстрактні, речовинні/неречовинні, одиничні/неодиничні назви).
12. Граматична категорія відмінка іменника. Система відмінків в сучасній українській мові. Основні функції відмінків. Граматична категорія числа іменника, її значення та засоби вираження. Іменники, що мають тільки форми однини (*singulariatantum*) або тільки форми множини (*pluraliatantum*). Залишки двоїни в сучасній українській мові.
13. Граматична категорія роду іменника. Засоби вираження категорії роду: лексичний, морфологічний, синтаксичний, словотвірний. Іменники спільного й подвійного роду. Визначення роду невідмінюваних іменників (іншомовних слів та аббревіатур).
14. Місце прикметника в системі частин мови. Семантичні, морфологічні, словотвірні та синтаксичні ознаки виділення прикметника. Граматичні категорії прикметника. Семантичні групи прикметників: якісні, відносні, їх різновиди. Проміжні семантичні групи.
15. Місце числівника в системі частин мови. Морфологічні, синтаксичні словотвірні ознаки числівника. Семантичні групи числівників: означено-кількісні та неозначено-кількісні, їх види. Особливості сполучуваності числівників з іменниками.
16. Загальна характеристика дієслова як окремого морфологічного класу слів. Система дієслівних утворень у сучасній українській мові: особові форми, інфінітив, дієприкметник, дієприслівник, форми на -но, -то. Семантичні, морфологічні, словотвірні та синтаксичні ознаки виділення дієслова.
17. Загально дієслівні (категорія виду /категорія родів дії; категорія перехідності/неперехідності) та часткові дієслівні (категорія способу як засіб вираження модальності, категорія часу, особи і числа) категорії.
18. Поняття частиномовного статусу службових слів. Визначальні ознаки службових слів: прийменників, сполучників, часток.
19. Словосполучення як синтаксична одиниця-конструкція (спільні та відмінні ознаки між словосполученням, з одного боку, та реченням і словом – з іншого). Семантико-синтаксичні відношення та синтаксичні зв'язки у словосполученні. Класифікація підрядних словосполучень за стрижневим словом, будовою.
20. Речення як синтаксична одиниця-конструкція. Структурні, семантичні та комунікативні ознаки речення. Поняття предикативності, модальності. Класифікація речень за метою висловлювання та емоційно-експресивним малюнком. Загальний огляд типів речень за структурою: двоскладні/односкладні, повні/неповні, поширені/непоширені, ускладнені/неускладнені.
21. Односкладні речення в сучасній українській мові, їх типи і різновиди. Особливості розмежування окремих різновидів односкладних речень (означено-особового і двоскладного неповного, інфінітивного і безособового).
22. Головні члени двоскладного простого речення (підмет, присудок), їх типи і способи вираження.

23. Другорядні члени речення (означення, додаток, обставина), їх типи і способи вираження.
24. Просте ускладнене речення в системі синтаксичних одиниць, його різновиди. Однорідні члени речення. Способи вираження однорідності. Особливості вживання сполучників сурядності при однорідних членах речення. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення.
25. Поняття про відокремлення. Загальні умови відокремлення. Засоби вираження відокремлення. Відокремлення другорядних членів речення в сучасній українській мові. Вставні та вставлені конструкції у сучасній українській мові. Семантичні групи вставних конструкцій. Пунктуація.
26. Складносурядне речення. Синтаксичний зв'язок та семантико-синтаксичні відношення у складносурядному реченні, засоби їх вираження. Поняття відкритої і закритої структур. Пунктуація у складносурядному реченні.
27. Складнопідрядне елементарне речення. Структура складнопідрядного речення: головні, підрядна частина. Класифікація складнопідрядних речень: формально-граматична, логіко-граматична, структурно-семантична. Синтаксичний зв'язок у складнопідрядному реченні, засоби його вираження. Розмежування сполучників і сполучних слів.
28. Складнопідрядні речення одночленної (нерозчленованої) структури: складнопідрядні з підрядним означальним, з'ясувальним, способу дії, місця і часу (за умови, якщо в головній частині є співвідносні слова).
29. Складнопідрядні речення двочленної (розчленованої) структури: складнопідрядні з підрядними обставинними (їх різновиди). Поняття про неелементарне складнопідрядне речення: однорідна, неоднорідна і послідовна підрядності.
30. Безсполучникове складне речення. Засоби вираження синтаксичного зв'язку у складному безсполучниковому реченні. Складне безсполучникове речення з однотипними і різнотипними частинами та семантико-синтаксичні відношення у таких реченнях.

Українська література

Українська усна народна творчість

1. Пісня як жанр фольклору. Пісні літературного походження.
2. Казки і легенди як жанри фольклору.

Давня українська література і ХУІІІ ст.

1. Патріотизм та героїка «Слово о полку Ігоревім».
2. Історичне значення і літературні особливості найдавніших літописів Київської держави та пізніших козацьких літописів.
3. Григорій Сковорода. Літературна творчість.

Українська література ХІХ ст.

1. «Енеїда» І. Котляревського та її значення для української культури.
2. Основні школи та специфіка творчості українських романтиків.

3. Періодизація життя та творчості Тараса Шевченка. Ранній період творчості (до 1847 р.).
4. Творчість Т. Шевченка періоду заслання і періоду після заслання (з 1847 до 1861 р.). Філософська та релігійна проблематика.
5. Значення творчості І. Нечуя-Левицького для розвитку української літератури. Повісті «Микола Джеря», «Кайдашева сім'я», «Хмари», історичний роман «Князь Вишневецький».
6. Проблематика і натуралістичні аспекти роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» П. Мирного.

Українська література кінця XIX- початку XX ст.

1. Біографія Івана Франка. Еволюція його світогляду. Формально-стильова та ідейна різноманітність поезії І. Франка.
2. Художнє відображення соціально-психологічних, політичних і моральних проблем у прозі Івана Франка. Типовість образів та їх індивідуалізація в романі «Пережесні стежки».
3. Модерністична специфіка прози М. Коцюбинського, О. Кобилянської, В. Стефаника і В. Винниченка.
4. Неоромантична характеристика творчості Лесі Українки. Ідеї, мотиви стилю.

Українська література XX ст.

1. Розстріляне Відродження: ідеї, дух, трагедія талантів. Основні представники (М. Хвильовий, В. Підмогильний, М. Куліш, М. Зеров, Г. Косинка та ін.).
2. Микола Хвильовий. Загальна характеристика творчості. Ідейна еволюція письменника.
3. Неоромантична творчість письменників-вісниківців: Є. Маланюк, Л. Мосендз, Ю. Липа, О. Ольжич, О. Теліга, Ю. Дараган, Ю. Клен. Ідеї, естетичні засади, місце в історії літератури.
4. Вісниківські концепти і націософія поезії Євгена Маланюка (збірки «Стилет і стилос», «Гербарій», «Земля й залізо», «Земна Мадонна», «Перстень Полікрата»).
5. Українська радянська література як «корозія талантів». Метод соцреалізму. Основні представники (П. Тичина, М. Рильський, А. Малишко, Ю. Яновський, М. Стельмах, О. Гончар).
6. Ідейно-естетичні особливості прозової творчості О. Турянського, І. Багряного, У. Самчука, В. Барки.
7. Шістдесятництво як літературне й суспільне явище, його течії та основні представники (В. Симоненко, Л. Костенко, Д. Павличко, І. Драч, Б. Олійник та ін.).
8. Ліна Костенко. Поетичні та прозові твори. Романи «Маруся Чурай», «Берестечко». Своєрідність поетичного стилю і вершинні здобутки творчості Л. Костенко.
9. Дисидентство в українській літературі та суспільному житті 60-80-х років. Творчість (В. Стуса, І. Світличного, З. Красівського, Ігор та Ірина Калинці).

10. Специфіка літературної творчості у 1980-х рр. (В. Герасим'юк, Ю. Андрухович, І. Малкович, О. Лишега).
11. Специфіка літературного процесу періоду Незалежності. Основні течії і представники (В. Медвідь, Є. Пашковський, М. Матіос, Г. Пагутяк, С. Жадан, І. Павлюк).

Теорія літератури

1. Поняття літератури як виду мистецтва. Літературні роди, види, жанри.
2. Ідея (сутність) мистецтва. Основні критерії художності.
3. Чотирирівнева макроструктура літературного твору: зовнішня форма, внутрішня форма, зміст і сенс.
4. Основні стилі і напрями в історико-літературному процесі, їхня характеристика (на вибір).

Зарубіжна література

1. Ідейно-художній зміст «Іліади» Гомера.
2. «Дафніс і Хлоя» Лонга як типовий зразок грецького роману.
3. Давньогрецький театр як явище культури. Есхіл – «батько» давньогрецької трагедії.
4. Поняття про середньовічну релігійну літературу та роль Біблії у її формуванні.
5. Причини виникнення середньовічної міської літератури та її стиль. Сатиричні і дидактичні жанри міської літератури. Середньовічна драма. Лірика середньовічних міст.
6. Роман Мігеля де Сервантеса у контексті іспанського Відродження.
7. Вільям Шекспір: драматична та сонетна творчість. Шекспірівське питання.
8. Загальна характеристика бароко як літературного напрямку XVII ст. (на прикладі філософської драми Кальдерона «Життя – це сон»).
9. Загальна характеристика класицизму як літературного напрямку XVII ст. (наприкладі комедії Мольєра «Міщанин-шляхтич»).
10. Втілення художньо-естетичних принципів класицизму в творчості драматургів (на прикладі творів П. Корнеля «Сід» або Ж. Расіна «Федра»).
11. Просвітництво як ідейний рух, визначити комплекс його ідей, основні ознаки всесвітньої літератури цієї доби. «Робінзон Крузо» Д. Дефо як реалістичний просвітницький роман.
12. Ідейно-художні особливості творчості Вольтера. Загальна характеристика філософської повісті «Простак».
13. Особливості німецького романтизму. Творчість Е.Т.А. Гофмана.
14. Особливості англійського романтизму. Творчість Дж. Байрона.
15. Особливості французького романтизму. Творчість В. Гюго.
16. Особливості польського романтизму. Творчість А. Міцкевича.
17. Специфіка англійського реалізму та її втілення у творчості Ч. Діккенса (на матеріалі творів за вибором студента).
18. Ідейно-художня своєрідність французького реалістичного роману (на матеріалі творів Стендаля або О. де Бальзака – за вибором студента).

19. Специфіка американського реалізму та творчість Марка Твена (на матеріалі романів «Пригоди Тома Сойера» та «Пригоди Гекльберрі Фінна»).
20. Поняття символізму. Творчість А. Рембо.
21. Драма-феєрія М. Метерлінка «Синій птах».
22. Філософсько-естетична та моральна проблема роману «Портрет Доріана Грея» О. Вайлда.
23. Особливості творчості Рільке. Р.М. Рільке й Україна.
24. Філософія та естетика модернізму.
25. Концепція світу і людини та їх реалізація в творчості Ф. Кафки.
26. Етичний, естетичний та філософський зміст казки А. де Сент-Екзюпері «Маленький принц».
27. Філософська проблематика роману Альбера Камю «Чума».
28. Філософія роману В. Голдінга «Володар мух».
29. «Театр абсурду» Особливості світосприйняття письменників-абсурдистів та їх відображення в структурі нової драми.
30. Своєрідність філософського роману Айріс Мердок «Чорний принц».

Методика навчання української мови

1. Основні концептуальні засади мовної освіти в Україні, найголовніші завдання. Змістові лінії чинної програми з української мови. Структурування програми. Наступність у вивченні української мови. Основні аспекти.
2. Типи уроків української мови, їхня структура, класифікація (аспектні уроки, уроки розвитку зв'язного мовлення), їхні структурні варіанти. Види навчальної роботи. Комбіновані уроки. Структура комбінованого уроку. Нестандартні уроки. Позакласна робота. Використання онлайн-технологій.
3. Методика навчання орфографії, орфоєпії та графіки. Особливості вивчення фонетики в умовах діалектного оточення та в ситуації білінгвізму. Блокове компонування програмового матеріалу. Формування орфографічних та пунктуаційних навичок на уроках української мови.
4. Формування лексичних понять на уроках української мови. Шляхи збагачення лексичного словника. Лінгводидактична поетапність у вивченні лексикології. Мета вивчення фразеології, труднощі засвоєння фразеологічних одиниць. Активний і пасивний фразеологічний мінімум.
5. Місце морфології в шкільному курсі української мови. Особливості вивчення самостійних та службових частин мови. Труднощі у вивченні тем з морфології (стисло проілюструвати одну із тем – на вибір). Проблемний підхід. Принципи навчання морфології. Схема морфологічного аналізу різних частин мови.
6. Місце синтаксису в шкільному курсі української мови. Формування в учнів синтаксичних понять. Методика вивчення словосполучення. Синтаксис простого речення. Схема аналізу простого речення.
7. Синтаксис складного речення. Структурно-схематична класифікація складнопідрядних речень, її шкільний варіант. Послідовність аналізу

складного речення в школі. Удосконалення пунктуаційних навичок під час вивчення синтаксису.

8. Стилїстика в шкільному курсі української мови, вивчення рідної мови на стилїстичній основі. Роль стилїстичних вправ у формуванні мовленнєвих умінь та становлення гармонійної мовленнєвої особистості. Основи лінгвістики тексту.
9. Лінгвістичні засади курсу риторики. Роди і жанри красномовства. Система уроків з риторики в 10-11 класах загальноосвітньої школи. Формування мовленнєвої майстерності.
10. Діагностика навчальних досягнень учнів на уроках рідної мови. Форми контролю (диктант, переказ, творча робота тощо). Тестування як інноваційна та найбільш оптимальна форма контролю, види тестів, вимоги до завдань тестового характеру. ЗНО з української мови. Структура тестового зошита.

Методика навчання української літератури

1. Проблеми й перспективи розвитку методики української літератури на сучасному етапі.
2. Учителю літератури та вимоги до нього. Підготовка вчителя до уроку.
3. Сучасний урок літератури в школі, його особливості. Інтерактивні технології.
4. Види та структурні типи уроків української літератури.
5. Шляхи аналізу художніх творів на уроках української літератури.
6. Особливості вивчення епічних, поетичних (ліричних), драматичних творів.
7. Вивчення мови художнього твору на уроках літератури.
8. Аналіз образної системи художнього твору. Аналіз образів персонажів.
9. Аналіз змісту і сенсу художнього твору. Проблемно-тематичний тип аналізу.
10. Факультативні заняття з української літератури.

Методика навчання світової літератури

1. Методика викладання світової літератури як наука, її складові частини й джерела розвитку. Головні етапи розвитку методики світової літератури як науки.
2. Поняття про методи, прийоми та види навчальної діяльності учнів на уроці літератури. Класифікація методів опанування літератури (за М. Кудряшовим). Фактори, що обумовлюють вибір методів навчання.
3. Культурологічний та компаративний типи уроків зарубіжної літератури.
4. Вимоги до сучасного уроку зарубіжної літератури. Структура плану-конспекту уроку літератури. Схема аналізу уроку літератури.
5. Аналіз художнього твору на уроках зарубіжної літератури. Відмінність шкільного аналізу художнього твору від літературознавчого. Основні принципи шкільного аналізу художнього твору зарубіжної літератури.

6. Особливості вивчення епічних творів зарубіжної літератури. Пріоритетні методи, прийоми та види навчальної діяльності при вивченні епічних творів.
7. Особливості вивчення ліричних творів зарубіжної літератури. Пріоритетні методи, прийоми та види навчальної діяльності при вивченні ліричних творів.
8. Особливості вивчення драматичних творів зарубіжної літератури. Пріоритетні методи, прийоми та види навчальної діяльності при вивченні драматичних творів.
9. Особливості вивчення життя і творчості письменника в старших класах. Головні завдання, основні форми та методичні прийоми вивчення біографії письменника у старшій ланці загальноосвітньої школи.
10. Формування теоретико-літературних понять на уроках зарубіжної літератури. Головні завдання вивчення теоретико-літературних понять у середній школі та їх місце у навчальних програмах. Методичні варіанти вивчення теоретико-літературних понять.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Кожний випускник традиційним способом вибирає білет, в який включено теоретичні запитання та практичне завдання.

Підготовка до відповіді на питання білету триває 30 хвилин, після чого студент приступає до відповідей.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ СТУДЕНТІВ

за результатами **кваліфікаційного екзамену:**

українська мова, українська література, зарубіжна література, методика навчання української мови, методика навчання української літератури, методика навчання зарубіжної літератури.

Спеціальність: 014 «Середня освіта (Українська мова і література)»

Освітня програма: «Середня освіта (Українська мова і література)»

1. Теоретичне питання з української мови – 20 балів.
2. Теоретичне питання з української літератури – 20 балів.
3. Теоретичне питання із зарубіжної літератури – 20 балів.
4. Питання з методики навчання (української мови, української літератури, зарубіжної літератури) – 20 балів.
5. Практичне завдання з української мови – 20 балів.

Переведення балів в оцінку:

Сумарна оцінка (у балах)	Екзаменаційна оцінка	Сумарна оцінка (у балах)	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	„відмінно”	90-100	A
75-89	„добре”	82-89	B
		75-81	C
60-74	„задовільно”	67-74	D
		60-66	E

0-59	„незадовільно”	35-59	FX
		0-34	F

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Українська мова

1. Алефіренко М. Ф. Теоретичні питання фразеології : [монографія] / М. Ф. Алефіренко. – Х. : Вища шк., 1987. – 133 с.
2. Бевзенко С. П. Історична морфологія української мови / С. П. Бевзенко. – Ужгород : Закарпат. обл. вид-во, 1960. – 415 с.
3. Бевзенко С. П. Сучасна українська мова. Синтаксис : [навч. посіб.] / С. П. Бевзенко, Л. П. Литвин, Г. В. Семеренко. – К. : Вища шк., 2005. – 270 с.
4. Бевзенко С. П. Історія українського мовознавства. Історія вивчення української мови / С. П. Бевзенко. – К., 1991. – 231 с.
5. Безпояско О. К. Граматика української мови. Морфологія : [підручник] / О. К. Безпояско, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. – К. : Либідь, 1993. – 336 с.
6. Бойко В. М. Граматика української мови : Морфеміка. Словотвір. Морфологія : [навч. посіб.] / В. М. Бойко, Л. Б. Давиденко. – К. : Академвидав, 2014. – 248 с.
7. Бондар О. І. Сучасна українська мова : Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : [навч. посіб.] / О. І. Бондар, Ю. О. Карпенко, М. Л. Микитин-Дружинець. – К. : Академія, 2006. – 368 с.
8. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис : [підручник] / І. Р. Вихованець. – К. : Либідь, 1993. – 368 с.
9. Вихованець І. Частини мови в семантико-граматичному аспекті / Іван Вихованець. – К. : Наук. думка, 1988. – 255 с.
10. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови / Іван Вихованець, Катерина Городенська. – К. : Пульсари, 2004. – 400 с.
11. Волох О. Т. Сучасна українська літературна мова : Морфологія. Синтаксис : [підруч.] / О. Т. Волох, М. Т. Чемерисов, Є. І. Чернов. – 2-е вид., переробл. і допов. – К. : Вища шк., 1989. – 334 с.
12. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфоноло-гія / В. О. Горпинич. – К. : Вища шк., 1999. – 207 с.
13. Горпинич В. О. Морфологія української мови / В. О. Горпинич. – К. : ВЦ “Академія”, 2004. – 336 с.
14. Гуйванюк Н. В. Сучасна українська літературна мова. Син-таксис : Лабораторний практикум : [навч. посіб.] / Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. – К. : Вища шк., 1989. – 254 с.
15. Дудик П. С. Стилїстика української мови : [навч. посіб.] / П. С. Дудик. – К. : Академія, 2005. – 368 с.
16. Дудик П. С. Синтаксис української мови : [підруч.] / П. С. Дудик, Л. В. Прокопчук. – К. : ВЦ “Академія”, 2010. – 384 с.
17. Жовтобрюх М. А., Кулик Б. М. Курс сучасної української літературної мови / М. А. Жовтобрюх, Б. М. Кулик. – К. : Вища шк., 1972. – Ч. 1. – 402 с.
18. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Морфологія / А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонДУ, 1996. – 435 с.

19. Загнітко А. П. Теоретична граматика української мови. Синтаксис / А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонНУ, 2001. – 662 с.
20. Історія української мови : Морфологія / С. П. Бевзенко, А. П. Грищенко, Т. Б. Лукінова та ін. – К. : Наук. думка, 1978. – 539 с.
21. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови : [навч. посіб.] / М. У. Каранська. – К. : Либідь, 1995. – 287 с.
22. Клименко Н. Ф. Основи морфеміки сучасної української мови / Н. Ф. Клименко. – К. : ІЗМН, 1998. – 182 с.
23. Клименко Н. Ф. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови / Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпіловська. – К., 1998. – 161 с.
24. Коструба П. П. Фонетика сучасної української літературної мови / П. П. Коструба. – Ч. І. – Львів, 1963.
25. Курс сучасної української літературної мови. Т. 2. Синтаксис : [навч. посіб.] / за ред. Л. Булаховського. – К. : Рад. шк., 1951. – 408 с.
26. Леонова М. В. Сучасна українська літературна мова. Морфологія : [навч. посіб.] / М. В. Леонова. – К. : Вища шк., 1983. – 264 с.
27. Плиско К. М. Синтаксис української мови із системою орієнтирів для самостійного вивчення / К. М. Плиско. – Х. : Основа, 1992. – 149 с.
28. Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія / М. Я. Плющ. – К. : Видавничий дім “Слово”, 2010. – 328 с.
29. Слинько І. І. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання / І. І. Слинько, М. Ф. Кобилянська, Н. В. Гуйванюк. Синтаксис сучасної української мови : Проблемні питання. – К. : Вища шк., 1994. – 670 с.
30. Словотвір сучасної української літературної мови / [за ред. М. А. Жовтобрюха]. – К. : Наук. думка, 1979. – 407 с.
31. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика / [за заг. ред. І. К. Білодіда]. – К., 1969.
32. Сучасна українська літературна мова. Морфологія / [за заг. ред. І. К. Білодіда]. – К., 1969. – 583 с.
33. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис / [за заг. ред. І. Білодіда]. – К. : Наук. думка, 1972. – 515 с.
34. Сучасна українська літературна мова. Лексика / За заг. ред. І. К. Білодіда. – К., 1973.
35. Сучасна українська літературна мова / [за ред. М. Плющ]. – К. : Вища шк., 1994. – 414 с.
36. Сучасна українська літературна мова / [за ред. О. Пономарева]. – К. : Либідь, 2005. – 488 с.
37. Сучасна українська літературна мова : Морфологія. Синтаксис : [підручник] / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. – К. : Знання, 2010. – 374 с.
38. Сучасна українська літературна мова : Синтаксис : [підручник] / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. – К. : Знання, 2013. – 238 с.
39. Сучасна українська літературна мова : Морфологія : [підруч.] / Л. А. Алексієнко, О. М. Зубань, І. В. Козленко. – К. : Знання, 2013. – 524 с.
40. Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова. Фонетика, орфоєпія, графіка, орфограм-фія : [навч. посіб.] / Н. І. Тоцька. – К., 1995. – 151 с.
41. Ужченко В. Д. Фразеологія сучасної української мови : [навч. посіб.] / В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко. – К. : Знання, 2007. – 494 с.
42. Українська мова: Енциклопедія. – 3-є вид., випр. і доп. – К. : Вид-во “Українська енциклопедія” ім. М. Бажана, 2007. – 856 с.
43. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : [підручник] / К. Ф. Шульжук. – К. : Видавничий центр “Академія”, 2004. – 406 с.

Історія української літератури

1. Білоус П. Історія української літератури XI – XVIII ст. : [навч. посіб.] / П. Білоус. – К. : ВЦ “Академія”, 2009. – 424 с.

2. Возняк М. Історія української літератури : У 2-х кн. / М. Возняк. – Кн. 1. – Львів: Світ, 1992. – 696 с.; Кн. 2. – Львів : Світ, 1994. – 560 с.
3. Гнідан О. Історія української літератури ХІХ століття (70 – 90-ті роки) : У 2-х кн. : [підручник] / О. Гнідан, Л. Дем'янівська, С. Кіраль / [за ред. О. Гнідан]. – К. : Вища шк., 2002. – 450 с.
4. Єфремов С. Історія українського письменства / С. Єфремов. – К. : Femina, 1995. – 686 с.
5. Ісіченко І. Історія української літератури: епоха бароко (ХVІІ – ХVІІІ ст.) : [навч. посіб. для студентів ВНЗ] / І. Ісіченко, архієп. – Львів : Святогорець, 2011. – 568 с.
6. Історія української літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст. : [підручник] / [за ред. Н. Жук, В. Лесина]. – 3-є вид. доповн. і переробл. – К. : Вища шк., 1989. – 439 с.
7. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини ХІХ століття / [за ред. О. Галича]. – К. : Центр навч. літератури, 2006. – 390 с.
8. Історія української літератури ХІХ століття : У 2-х кн. / [за ред. М. Жулинського]. – Кн. 1 – К. : Либідь, 2005 – 656 с.; Кн. 2. – К. : Либідь, 2005. – 710 с.
9. Історія української літератури ХІХ століття : У 3-х кн. / [за ред. М. Яценка; авт.-упоряд.: М. Яценко, О. Гончар, Б. Деркач]. – Кн. 1. Перші десятиріччя ХІХ ст. – К. : Либідь, 1995. – 366 с.; Кн. 2 : 40-ві – 60-ті роки. – К. : Либідь, 1996. – 384 с.; Кн. 3 : 70 – 90-ті роки. – К. : Либідь, 1997. – 432 с.
10. Історія української літератури ХХ століття / [за ред. В. Дончика. – К. : Либідь, 1998. – Том 1. – 462 с.; Том 2. – 453 с.
11. Історія української літератури : Перші десятиріччя ХІХ ст. / [за ред. П. Хропка. – К. : Либідь, 1992. – 510 с.
12. Історія української літератури : У 12-ти т. : Т. І. – К. : Наук. думка, 2014. – 840 с.; Т. ІІ. – К. : Наукова думка, 2014. – 840 с.; Т. ІІІ. – К. : Наук. думка, 2016. – 752 с.; Т. ІV. – К. : Наук. думка, 2014. – 782 с.
13. Ковалів Ю. Історія української літератури : кінець ХІХ – поч. ХХ ст. / Ю. Ковалів. – К. : Академія, 2013. – Т. 1. – 512 с.; Т. 2. – 624 с.
14. Кононенко П. Українська література : Проблеми розвитку : [навч. посіб.] / П. Кононенко. – К. : Либідь, 1994. – 336 с.
15. Марко В. Аналіз художнього твору : [навч. посіб.] / В. Марко. – К. : Академвидав, 2015. – 2-ге вид., випр. – 256 с.
16. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі / С. Павличко. – К. : Освіта, 1998. – 400 с.
17. Тарнашинська Л. Сюжет доби : дискурс шістдесятництва в українській літературі ХХ століття / Л. Тарнашинська. – К. : Академперіодика, 2013. – 678 с.
18. Українська література у портретах і довідках : Давня література – література ХІХ ст. : [довідник] / [ред. кол.: С. Денисюк та ін. – К. : Либідь, 2000. – 358 с.
19. Чижевський Д. Історія української літератури / Д. Чижевський. – Тернопіль : Феміна, 1994. – 480 с.
20. Шевчук В. Муза Роксоланська. Українська література ХVІ – ХVІІІ століть / В. Шевчук : У 2 кн. : Кн. 1 : Ренесанс. Раннє бароко. – К. : Либідь, 2004. – 400 с.; Кн. 2 : Розвинене бароко. Пізнє бароко. – К. : Либідь, 2005. – 728 с.

Зарубіжна література

1. Антична література. Хрестоматія. Давньогрецька поезія в українських перекладах і переспівах / Упоряд. В.П. Маслюк. – К.: ІСДО, 1994.–276 с.
2. Давньоримська поезія в українських перекладах і переспівах. Хрестоматія / Укл. В.Маслюк – Львів:Світ,2000.– 328 с.
3. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби відродження. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 248 с.
4. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури ХVІІ–ХVІІІ ст. Навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2009. – 296 с.
5. Давиденко Г.Й., Історія зарубіжної літератури ХІХ – поч.. ХХ ст. / Г.Й Давиденко,

- О.М.Чайка . – К. : ЦНЛ, 2009. – 400 с.
6. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 1: А-К / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. – 824 с.
 7. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 2: Л-Я / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. – 864 с.
 8. Кузьменко В. І. Історія зарубіжної літератури ХХ ст. : навч. посібник. – К. : Академія, 2010. – 496 с.
 9. Кун М. А. Легенди та міфи стародавньої Греції. – К.: Академвидав,2007. – 448 с.
 10. Ернст Роберт Курціус. Європейська література і латинське середньовіччя. – Львів:Літопис, 2007. – 752 с.
 11. Качуровський І. Генерика і архітектоніка.– Кн.І.: Література європейського середньовіччя. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська акад.», 2005. – 356 с.
 12. Кондзьолка В. Історія середньовічної філософії. – Львів: Світ,2001.– 320 с.
 13. Крижанівська О., Крижанівський О. Історія Середніх віків: Вступ до історії західноєвропейського Середньовіччя. Курс лекцій. – К.:Либідь, 2004. – 368 с.
 14. Мислителі німецького романтизму(зб. текстів). – Ів.-Франківськ: Лілея-НВ, 2003. – 246 с.
 15. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму:Підручник. – К. : Заповіт, 1997. – 464 с.
 16. Література західноєвропейського Середньовіччя / За заг. ред. Н.О. Висоцької. Навч. посіб.– Вінниця: Нова книга, 2005. – 464 с.
 17. Пащенко В.І, Пащенко Н.І. Антична література.-К. :Либідь, 2001.- 718с.
 18. Підлісна Г.Н. Антична література. – К.: Вища школа,1992. – 255 с.
 19. Словник античної міфології/ Укл. І. Козовик,О. Пономарів.- К.:Наук. думка,1989 .– 240 с.
 20. Пригодій С., Горенко О. Американський романтизм.Полікритика.– К.:Либідь,2006.– 440 с.
 21. Шалагінов Б. Романтичний словник: До історії понять і термінів раннього німецького романтизму. - К.: Видавничо-поліграфічний центр НаУКМА, 2010.- 136 с.
 22. Тронський І.М. Історія античної літератури. - К.: Рад. школа,1954.- 583 с.
 23. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження /За ред. Я. І. Кравця. – К.: Знання, 2011. – 476 с.

Методика навчання української мови

1. Бабич Н. Д. Лінгво-психологічні основи навчання і вивчення мови. – Чернівці: Рута, 2000. – 176 с.
2. Валентій В.Л. Мовний аналіз як метод навчання в школі // УМЛШ. – 1996. - № 3. – С. 40 – 43.
3. Донченко Т.К. Мовленнєвий розвиток учнів у процесі навчання української мови в основній школі: навчально-методичний посібник для вчителів і студентів / Т. К. Донченко. — К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. — 694 с.
4. Донченко Т. К. Організація навчальної діяльності учнів на уроках рідної мови. – К., 1995. – 235 с.
5. Зубрицька М., Мельник Л. Методика навчання української мови: практикум. Частина І.2-е видання, виправлене і доповнене. – Дрогобич: Коло, 2015. – 76 с.
6. Каніщенко А. П. Навчаємо дітей образного зв'язного мовлення. – Т.: Навчальна книга –Богдан, 2012. – 204 с.
7. Кочан І. М. Контрольні завдання з методики викладання української мови (для студентів філологічного факультету заочної форми навчання). – Львів: Видавничий центрЛНУ ім. Івана Франка, 2002. – 59 с.

8. Кочан І.М., Захлюпана Н. М. Словник-довідник з методики викладання української мови / Н. М. Захлюпана, І. М. Кочан; Видав. центр Львівського ун-ту (вид. друге, доповнене і перероблене). – Л., 2005. – 340 с.
 9. Кучерук О. Дидактичні технології комунікативного розвитку школярів / О. Кучерук // Дивослово. – 2009. – № 10. – С. 17 - 21.
 10. Мацько Л. Сучасні підходи до створення підручників з української мови: місцелінгвостилістики / Л. Мацько // Дивослово. – 1999. – № 8. – С. 39 - 41.
 11. Мельник Л., Зубрицька М.. Методика навчання української мови: практикум. Частина II. – 2-е видання, виправлене і доповнене. – Дрогобич: Коло, 2016. – 70 с.
 12. Наумчук М.М., Лушпинська Л.П. Словник-довідник основних термінів і понять з методики української мови: навчально-методичний посібник / М.М. Наумчук, Л.П. Лушпинська. – Тернопіль: Астон, 2003. – 231 с.
 13. Плиско К.М. Принципи, методи і форми навчання української мови. – Х., 1995. – 240 с.
 14. Плиско К. Теорія і методика навчання української мови в середній школі / Катерина Плиско. – Харків : ХДПУ, 2001. – 115 с.
 15. Симоненко Т. Нові форми проведення уроків з мови // Дивослово. – 1998. - № 5. – С.23 - 28.
 16. Скуратівський Л. В., Шелехова Г. Т. Концепція підручника рідної мови / Л. В. Скуратівський, Г. Т. Шелехова // Українська мова і література в шк. – 2001. № 3. – С. 5 – 7.
 17. Скуратівський Л. Концепція мовної освіти 12-річної школи (українська мова) // Укр. мова і літ. школі. – 2001. - № 2. – С. 4 – 10.
 18. Слинько І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська М. Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання. – К.: Вища шк., 1994. – 670 с.
 19. Словник-довідник з української лінгводидактики : навч. посіб. / Кол. авторів за ред.
 20. М.І. Пентилюк – К. : Ленвіт, 2015. – 320 с.
 21. Стилїстика української мови / За ред. Л. І. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – 462 с.
 22. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Наук.-метод. посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2006. – 192 с.
- Інтернет ресурси:
1. Відкритий урок: розробки, технології, досвід (http://osvita.ua/publishing/open_lesson)
 2. Навчальні програми для загальноосвітніх шкіл. Рівень стандарту (<https://osvita.ua/school/program/list/20/>)
 3. Українська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи (наказ МОН України від 07.06. 2017 № 804) (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednyaosvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>)

Методика навчання української літератури

1. Башманівська Л., Білоус Н. Практичний курс методики літератури : навчальний посібник / Л. Башманівська, Н. Білоус. – Житомир, 2010. – 143 с.
2. Башманівська Л., Білоус Н. Практикум з методики викладання української літератури : навчальний посібник / Л. Башманівська, Н. Білоус. – К. : Слово, 2013. – 143 с.
3. Бондаренко Ю. Методика шкільного вивчення української літератури на засадах ідеаційно-концептуального підходу : теорія і практикум : навчальний посібник для студентів філологічних факультетів / Ю. Бондаренко. – Ніжин : Ніжинський державний університет ім. Миколи Гоголя, 2012. – 199 с.
4. Гулевич Л. Методика навчання української літератури. Практикум : навчально-методичний посібник / Л. Гулевич. – Дрогобич, 2014. – 148 с.
5. Демчук О. Життєпис письменника : конспекти нестандартних уроків / О. Демчук. – К. : Педагогічна преса, 2002. – 192 с., іл.

6. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник / І. Дичківська. – Київ : Академвидав, 2014. – 351 с.
7. Івахненко Т. Методичні шляхи, форми і прийоми вивчення драматичного твору // Українська література в загальноосвітній школі / Т. Івахненко. – 2005. – № 3. – С. 5-9.
8. Лісовський А., Пультер С. Методика викладання української літератури в середній школі : курс лекцій для студентів-філологів / А. Лісовський, С. Пультер. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2004. – 143 с.
9. Микитюк В. Практикум з методики викладання української літератури : навчальний посібник / В. Микитюк. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2011. – 185 с.
10. Методика викладання літератури. Термінологічний словник / за ред. проф. А. Ситченка. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – 132 с.
11. Наукові основи методики української літератури : навчально-методичний посібник / редактор і упорядник Н. Волошина. – К. : Ленвіт, 2002. – 344 с.
12. Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти / Є. Пасічник. – К. : Ленвіт, 2000. – 384 с.
13. Пархета Л. Методика викладання української літератури у ВНЗ : Навчально-методичний посібник / Л. Пархета. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2015. – 199 с.
14. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : Вид-во А.С.К., 2013. – 192 с.
15. Присяжнюк С. Інтерактивні форми роботи на заняттях з української літератури / С. Присяжнюк // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2011. – № 9. – С. 52-56.
16. Радзих С. Вивчення фольклору на уроках української літератури / С. Радзих. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2007. – 127 с.
17. Радзих С., Городецька Г. Позакласні заходи з української словесності / С. Радзих, Г. Городецька. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. – 64 с.
18. Савчук Н. Навчальна гра на уроці літератури / Н. Савчук. – К. : Шкільний світ, 2007. – 128 с.
19. Ситченко А. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах / А. Ситченко. – К. : Ленвіт, 2011. – 291 с.
20. Степанишин Б. Давня українська література в школі / Б. Степанишин. – К. : Либідь, 2000. – 504 с.
21. Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі : підручник / Г. Токмань. – К. : Видавничий центр «Академія», 2012. – 308 с.
22. Фасоля А. Компетентісно зорієнтоване навчання на уроках літератури : проблеми становлення / А. Фасоля // Дивослово. – 2012. – № 10. – С. 2 – 6.

Методика навчання зарубіжної літератури

1. Ісаєва О. О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури: Монографія. – К., 2003. – 380 с.
2. Градовський А.В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика. – Черкаси: Брама, вид. Вовчок О.Ю., 2003. – 29 с.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
4. Ісаєва О. О. Організація та розвиток читацької діяльності школярів при вивченні зарубіжної літератури: Посібник для вчителя. – К.: Ленвіт, 2000. – 184 с.
5. Ковбасенко Ю.І. Викладання зарубіжної літератури в умовах профільного навчання // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2003. – №3. – С.23 – 27.
6. Ковбасенко Ю.І. Мистецтво аналізу й інтерпретації художнього тексту // Зарубіжна література в навчальних закладах – 2003. – №6. – С.2 – 10.

7. Ковбасенко Ю.І. Слово на захист слова: Соціокультурні функції художньої літератури та літературної освіти в Україні // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2004. – №1. – С.53 – 58.
8. Концепція літературної освіти в 12-річній загальноосвітній школі. Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – 2002. – №2.
9. Куцевол О. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія) : Навчальний посібник. – К.: Освіта України, 2009. – 464 с.
10. Кобрій О.М., Чепіль М.М. Методика позаурочної діяльності: Посібник для студентів пед.закладів. – Дрогобич: Відродження, 1990. – 150 с.
11. Кудряшов Н.И. Взаимосвязь методов обучения на уроках литературы: Пособие для учителей. – М.: Просвещение, 1981. – 190 с.
12. Куцевол О.М. Зарубіжна література. 9 клас. Розгорнуте планування уроків за програмою 2001 р. – К.: Ленвіт, 2002. –144 с.
13. Мацевко-Бекерська Л. Методика світової літератури: навчально-методичний посібник / Лідія Мацевко-Бекерська. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 320 с.
14. Мірошніченко Л. Методика викладання світової літератури у вищих навчальних закладах. – К.: Вища школа. – 2007. – 415с.
15. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник / За ред. Н.Й.Волошиної. – К.: Ленвіт, – 2002. – 344 с.
16. Ніколенко О.М., Куцевол О.М. Сучасний урок зарубіжної літератури: Посібник для вчителя – К.: Академія, 2003. – 288 с.
17. Освітні технології: Навчально-методичний посібник / О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська та ін.; За заг.ред. О.М.Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 255 с.
18. Пасічник Є.А Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах України. – К.: Ленвіт, 2000. – 384 с.
19. Ситченко А.Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: Монографія. – К.: Ленвіт, 2004. – 304 с.
20. Токмань Г.Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція, К.: Міленіум, 2002. – 320 с.
21. Штейнбук Ф. Методика викладання зарубіжної літератури. – К.: Кондор. – 2007. – 316 с.